

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 24 czerwca 2019 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 1204)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem ustawy jest:

- 1) wprowadzenie podwyżki płac dla nauczycieli;
- 2) wprowadzenie dodatkowego świadczenia na start dla młodych nauczycieli;
- 3) określenie bezpośrednio w przepisach ustawy minimalnej kwoty dodatku za wychowawstwo;
- 4) skrócenie ścieżki awansu zawodowego nauczyciela i powrót do zasad oceny jego pracy sprzed 1 września 2018 r. z uwzględnieniem opinii rady rodziców.

W związku z powyższym w wyniku wprowadzonych zmian od 1 września 2019 r. wysokość średniego wynagrodzenia nauczycieli zostanie podwyższona o 9,6 %.

Przepisy ustawy przewidują także, że nauczyciel stażysta odbywający staż na stopień nauczyciela kontraktowego otrzyma jednorazowe świadczenie na start w wysokości 1000 zł. Świadczenie to będzie wypłacane w terminie do dnia 30 września tego roku, w którym nauczyciel rozpoczął staż.

Ponadto bezpośrednio w ustawie wskazano, że nauczycielowi, któremu powierzono sprawowanie funkcji wychowawcy klasy przysługuje dodatek funkcyjny. Dodatek ten nie będzie mógł być niższy 300 zł. Jednocześnie organy prowadzące szkoły będące jednostkami samorządu terytorialnego będą mogły podwyższać minimalną wysokość dodatku z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy w drodze regulaminu wynagradzania.

W odniesieniu do kwestii awansu zawodowego nauczyciela oraz oceny jego pracy w wyniku wprowadzonych zmian:

- 1) zniesione zostaną obligatoryjne terminy dokonywania oceny pracy nauczycieli;
- 2) zostanie uchylone upoważnienie do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych kryteriów oceny pracy nauczycieli – kryteria oceny pracy będą określone w ustawie – Karta Nauczyciela (art. 6a ust. 1e i 1f);
- 3) nastąpi rozdzielenie oceny pracy od awansu zawodowego nauczycieli; w zakresie awansu zawodowego przywrócona zostanie ocena dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu;
- 4) uchylone zostaną przepisy dotyczące dodatku za wyróżniającą pracę dla nauczycieli dyplomowanych – zmiana ta jest konsekwencją odejścia od obligatoryjności dokonywania oceny pracy i zmiany kryteriów tej oceny;
- 5) nastąpi skrócenie stażu w przypadku ubiegania się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego do 9 miesięcy;
- 6) nastąpi skrócenie okresów pracy w szkole niezbędnych do rozpoczęcia stażu na kolejny stopień awansu zawodowego – do 2 lat pracy przed rozpoczęciem stażu na stopień nauczyciela mianowanego oraz do roku przed rozpoczęciem stażu na stopień nauczyciela dyplomowanego;
- 7) egzamin przed komisją egzaminacyjną na stopień nauczyciela kontraktowego zostanie zastąpiony rozmową przeprowadzaną przez komisję kwalifikacyjną.

Ponadto, odpowiednio do wprowadzanych zmian w zakresie awansu zawodowego nauczycieli, zostaną dostosowane przepisy dotyczące awansu zawodowego nauczycieli szkół polonijnych.

Wprowadzone zostały przepisy, które ograniczają możliwość nadużywania umów o pracę na czas określony zawieranych w związku z zaistnieniem potrzeby wynikającej z organizacji nauczania. Łączny okres zatrudnienia na podstawie tych umów między tymi samymi stronami stosunku pracy, nie będzie mógł przekraczać 36 miesięcy.

Doprecyzowane zostały także przepisy odnoszące się do odpowiedzialności porządkowej i dyscyplinarnej nauczycieli, tak aby odpowiedzialność za popełnienie czynów naruszających prawa i dobro dziecka nie była kwalifikowana jako odpowiedzialność porządkowa.

Przedmiotowa ustawa wprowadza także zmiany w ustawie z dnia:

- 1) 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, z późn. zm.);
- 2) 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2019 r. poz. 341 i 622);
- 3) 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1900 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 60);
- 4) dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, z późn. zm.);
- 5) 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2245 i 2432 oraz z 2019 r. poz. 534).

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 września 2019 r. z wyjątkiem:

- 1) przepisów dotyczących doprecyzowania zasad przyjmowania młodocianych pracowników na rok szkolny 2019/2020 do klasy I publicznej branżowej szkoły I stopnia dla kandydatów będących absolwentami dotychczasowego gimnazjum oraz przepisów umożliwiających uczniom lub absolwentom dotychczasowego gimnazjum zatrudnienie na zasadach określonych w Kodeksie Pracy dla młodocianych będących odpowiednio uczniami lub absolwentami ośmioletniej szkoły podstawowej, które wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) przepisów określających wymiar stażu na stopień nauczyciela kontraktowego, rozpoczętego w roku szkolnym 2018/2019 oraz przepisu wskazującego organ do sprawowania nadzoru nad szkołą, dla której podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego przewiduje przygotowanie do uzyskania umiejętności kierowania pojazdem silnikowym, które wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,
- 3) przepisów regulujących awans zawodowy nauczycieli polonijnych, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 82. posiedzeniu w efekcie rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3496).

Marszałek Sejmu skierował projekt do Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Wymienione Komisje przeprowadziły pierwsze czytanie oraz rozpatrzyły projekt na posiedzeniu w dniu

12 czerwca 2019 r. i wniosły o uchwalenie projektu w kształcenie zaproponowanym w sprawozdaniu (druk nr 3523).

W odniesieniu do przedłożenia poselskiego usunięto przepis skutkujący wprowadzeniem trzystopniowej skali oceny pracy nauczyciela, a także wprowadzono zmiany o charakterze legislacyjnym oraz redakcyjnym.

W trakcie drugiego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 13 czerwca 2019 r. zostało zgłoszonych 6 poprawek i w związku z tym projekt został przekazany do wymienionych Komisji w celu przedstawienia dodatkowego sprawozdania (druk numer 3523-A). Poprawki te między innymi miały na celu wyszczególnienie w ustawie dodatku za sprawowanie funkcji wychowawcy oddziału, wprowadzenie regulacji dotyczącej jednorazowego zasiłku na zagospodarowanie dla nauczycieli kontraktowych, zwiększenie średniego wynagrodzenia nauczycieli o 30 %.

Podczas głosowania w dniu 13 czerwca 2019 r. poprawki nie uzyskały poparcia.

Za przyjęciem ustawy opowiedziało się 420 posłów, 11 było przeciwko, 2 wstrzymało się głosu.

III. Uwagi szczegółowe

1. W art. 1 w pkt 2, w myśl art. 9b ust. 1 warunkiem nadania nauczycielowi kolejnego stopnia awansu zawodowego jest spełnienie wymagań kwalifikacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3. Należy zauważyć, że art. 9 ust. 2 i 3 nie precyzuje wprost wymagań kwalifikacyjnych, lecz zawiera upoważnienie odpowiednio dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. W związku z tym wydaje się zasadnym doprecyzowanie, że warunkiem nadania nauczycielowi kolejnego stopnia awansu zawodowego jest spełnienie wymagań kwalifikacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 i 3.

Propozycja poprawki:

– w art. 1 w pkt 2, w art. 9b w ust. 1 we wstępie do wyliczenia wyrazy „ust. 2 i 3” zastępuje się wyrazami „w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 i 3”;

2. W art. 4, w pkt 2 w lit. b w ust. 2 ustawodawca wskazał, że zestawienia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 (*zestawienia zawierające dane dotyczące liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli, niezbędne do dokonania podziału części oświatowej subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego*), są udostępniane w bazie danych SIO jednostkom samorządu terytorialnego nie później niż do dnia 15 grudnia, a jeżeli dzień ten wypada w dniu ustawowo wolnym od pracy, w najbliższym dniu roboczym.

W świetle obowiązujących przepisów zestawienia te są udostępniane w dniu 17 października, a jeżeli dzień ten wypada w dniu ustawowo wolnym od pracy, w najbliższym dniu roboczym.

W związku z tym pojawia się wątpliwość czy w sytuacji, gdy termin udostępniania danych w Systemie Informacji Oświatowej nie został ograniczony do jednego dnia zasadnym jest umożliwianie udostępniania wymienionych danych, w najbliższym dniu roboczym, gdy termin do którego dane te miały być udostępnione wypada w dniu wolnym od pracy.

Propozycja poprawki:

– w art. 4, w pkt 2 w lit. b w ust. 2 skreśla się wyrazy „, a jeżeli dzień ten wypada w dniu ustawowo wolnym od pracy, w najbliższym dniu roboczym”.

Danuta Drypa

Główny legislator